

Kocka-rejtvény.

a	a	é	i
e	i	i	i
l	l	m	m
n	n	r	r

Mind a négy felülről lefelé és balról jobbra név.

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1905 április 16.

26. számban közölt fejtető kérdések megfejtése:

Történelmi kérdés: C. Lutatus Catulus. Aegates szigetknél. — Számtani kérdés: Az a szám 35. — Képrejtvény: Hízlekedés mérge a barátságban.

Helyesen fejtették meg: Hoibesz Aladár, Markbreit Imre, Babarczy István, Günther Tivadar, Baumgarten Andor, Bencze Dezső, Milutinovits Corinna, Recht Károly, Kalisch fivérek, Schweitzer Oszkár, Birman Adolf, Bartha Zolt, Kürti Pál, Kun Oszkár, Márkus János, Simkó Oszkár, Stern Imre, Fazekas József, ifj. Issekutz Aurél, Veres László, Ferderber Artur, Schletter Ödön, Neuman Egon, Grósz Pál, Barta Pál, Nagy István, Móricz Károly és Sándor, H. Nagy Jenő.

A kitűzött könyvjutalmat (Gaal Mózes: Kenyér és becsület) Bartha Zolt főgimn. III. o. t., debreceni előfizetőnk nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

B. J. («Ha meghalok»). Szomorú kis költemény ez; az érzelmek igazak lehetnek, de nincs csak költői formába öntve. — **Kíváncsi.** 1. A vakáció két hónapjában is megjelenik. 2. Jancsó Benedek főgimnáziumi tanár Budapesten. — **Oméga.** A diák-sapkák hirtelen divatba jöttek s éppen olyan hamar kezdenek letűnedezni. Minden divatnak ez a sorsa. A magyar lélek magyar érzésben, gondolkodásban, legkivált pedig lelkes munkálkodásban nyerjen kifejezést. A legnemesebb értelemben vett hazaszeretet a céltudatos, tisztességes munka. — **H. G.** Szerkesztőnk «Virág Palkó» című műve a Franklin-Társulatnál jelent meg. Ára díszkötésben 5 K. — **Könyvbarát.** Forduljon lapunk kiadóhivatalához, ott megkapja a részletes felvilágosítást. — **Magántanuló.** Jelentkeznie kell akár személyesen, akár írásban az illető középiskola igazgatóságánál. A magánvizsgálatokat június hó második felében szokták megtartani. — **K. M.** (Sopron). 1. Megkaphatja az ismert feltételek mellett. 2. Délután 3–5 óra között a szerkesztőségben. — **G. P.** (Nagyvárad). Egy-kettő bevált. — **Erdélyi.** 1. Az emlékbeszédnek az a célja, hogy az író lehetőleg szűk keretben, mégis a maga teljességében mutassa be. Ezt a célt akkor érjük el, ha tárgyilagosan vesszük munkáit bírálat alá. Bevezetésképpen rajzoljuk meg a kor képét, kiváltképpen annak a környezetnek a képét, melyből írónk kiemelkedik, azután pedig méltassuk érdemeit, soroljuk fel tévedéseit, hibáit. Mert ezt sem szá-

bad az emlékbeszédnek elhallgatnia, különben igen egyoldalúan mutatjuk be azt az író; ez pedig bizonyára nagyobb kegyeleltetés volna, mint a szertelen dícséret. 2. Csokonairól Haraszi Gyula írt nagyobb tanulmányt, Halála évfordulóján lapunkban is több cikk jelent meg, mely életét, költészetét ismerteti. — **F. J.** (Budapest). Ott nem jelent meg, de külön kötetben megkaphatja bármely könyvkereskedésben. — **Z. A.** (Budapest) és **K. F.** (Székelyudvarhely). A rejtvénymegfejtéssel elkészítetek. — **K. O.** (Léva). Ennek a sportnak mi nem vagyunk hívei s így tanácsot sem adunk erre vonatkozólag. — **K. D.** (Eperjes). Legközelebbi számunkban megüzenjük. — **M. J.** (Losonc). Egyenest is felküldheti a belügyminiszteriumba. — **B. J.** (Kispest). Twist Olivér a «Magyar Regényírók»-ban nem jelent meg. Az ifjúság számára készült átdolgozást a Szent-István-Társulat adta ki. — **H. A.** (Kispest). Rejtvényed nem közölhető. — **L. M.** (Lajosmizse). Közöljük. — **K. B.** (Szolnok). 1. Április havában megjelenik. 2. Az önképzőkori tudósításokat ön is beküldheti. 3. *Gaal Mózes: «A kard és a lant hőse»* c. regényes korrajza Zrinyi, a költő személyét mutatja be; az természetesen nem történelmi munka, hanem szépirodalmi mű, melynek a történelem csak háttérül szolgál. 4. Budapesten lakik (VII., Peterdy-utca 37. sz.); nagy örömmel fogadja diákdalait.

Ne vegyetek mást, mint

Nemzeti rajzeszközt.

Kapható minden papir- és könyvkereskedésben. 10954

Most jelent meg!

A

Magyar Nemzet Története.

Regényes rajzokban.

Írta

JÓKAI MÓR.

Hatodik képes kiadás.

Ára erős félbörkötésben 24 korona.

Havi részletfizetésre is kapható.

Aki szereti hazáját, kell, hogy ismerje annak történetét is. Magyarország dicsőséges ezeréves multját minden magyar embernek ismernie kell! Nincs lélekemelőbb, tanulságosabb és élvezetesebb olvasmány hazánk történelméről s ezért annak egy magyar háznál sem szabad hiányoznia.

Jókai Mór koszorus költőnk fényes tollával megírt történet nem szorul külön ajánlásra s így csak azt emeljük ki, hogy a többi történelmi műveinktől eltérőleg Jókai regényes rajzokban mutatja be hazánk multját.

A most megjelent hatodik kiadást díszes kiállításban számos, hazai festőművészek képei után készült illusztrációval a Franklin-Társulat adta ki.

Kapható:

Lampel Róbert könyvkereskedése
(Wodianer F. és fia) részv.-társ.

Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELKÖLŐ SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre ... 4 kor. 80 fill.		IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.		Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	

REGULY ANTAL ÉLETE.

Az ifjúság számára írta Jancsó Benedek. 3

Az ifjúság javarésze tőle tanulta meg az egyetemen a tudomány önzetlen szeretetét s a lelkesedést nemzete múltja iránt. Ily körülmények között, ily ember közelében Reguly lelkéből nem enyészhetett ki az, amit Maar Bonifác tanítói lelkesedése beleültetett.

Ez időben a magyar ifjúságot valami sajátságos vágy ragadta meg: ismerni a külföld állapotait. E vágyat megmagyarázza az a körülmény, hogy mindenki érezte közelgő nemzeti és állami átalakulásunkat. Reguly sem zárkozott el kora ifjúságának e szellemi áramlatától. Amit győri tanuló korában a haza határain belül hajtott végre, azt most folytatta Ausztria hazánkkal határos tartományaiban.

Beutazta Alsó-Ausztriát, Morvát és Galiciát. Tanulmányozta a népet, a földrajzi és természeti viszonyokat, összehasonlítván azzal, amit idehaza az ország különböző részeiben tapasztalt.

Akkori időben az ifjú, ha elvégezte a jogi tanulmányt, vagy haza ment a vármegyére az alispán vagy a főjegyző mellé patvaristának, vagy pedig fenmaradt Pesten és felesküdtött jurátusnak a királyi táblához. Mikor a jurátusi évek leteltek, akkor következett az ügyvédi vizsgálat.

Aki ezen is szerencsésen keresztül esett, vagy haza ment megyéjébe közigazgatási tisztviselőnek, vagy pedig ott maradt a királyi táblán vagy a helytartó tanácsnál, hogy idővel szépen, lassan előre haladjon. Az, hogy valakiből író, vagy éppen tudós legyen, nagyon kevés ifjúnak jutott eszébe még ez időben is. Még csak a nemesebb törekvésű ifjak ábrándjaiban élt csupán a magyar tudós alakja.

Az élet gyakorlati követeléseit szemök előtt tartó szülők az ilyes álomtól kötelességüknek tartották óvni gyermekeiket. Még erős volt a nemesi társadalomban az előítélet, hogy a nemes emberhez nem méltó más, mint jogot tanulni s szolgálni a vármegyét vagy a kormányzóságot; hivatalt keresni s méltóságokra emelkedni; hogy a tudomány csak kálvinista papok és rektorok fiainak való csupán.

Reguly szülei sem voltak kivételek. Ők is úsztak az áramlattal s fiúk sorsát a közfelfogással egyetemben azzal hitték biztosítottak, ha megmarad a jogi pályán, ha majd keresett ügyvéddé, vagy méltóságos állású tisztviselővé küzd fel magát a középponti kormányhatóságoknál. Mikor nevelése s tanulmányai érdekében súlyos áldozatokat hoztak, e reménység fejében szívesen hozták meg. Ebben az állandó reménységben és meggyőződésben voltak, mikor a jogi tanulmányt 1839 nyarán kitűnő sikerrel bevégezte.

Még a tanfolyam bevégezése előtt kérte szüleit, hogy a tanfolyam bevégezése után engedjenek meg egy nagyobb európai utazást. Erre az utazásra szüksége van nevelése és tanulmányai betetőzésére egyiránt. Szülői s pártfogója, a zirci apát e kérésébe szívesen beleegyeztek s meg is adták a kivitelt okvetlenül szükséges eszközöket.

Reguly örvendett, hogy szülei és pártfogója, az apát úr ily könnyen beleegyeztek utazása tervébe. Mosolyogva hallgatta szülei terveit s a világerő sem mondott volna ellen. Lelkét azonban homályos vágyak, borongó sejtések lepték el. Az ismeretlen jövő felhői voltak ezek, melyeket valami titkos erő hajtott kedélye különben derűs egére. Érezte, hogy ő valami nagyobbra hivatott, hogy az, ami lelkét ki fogja elégíteni, ott lap-

A RÉGI CSÁSZÁRI PALOTA
HOMLOKZATA BÉCSBEN.

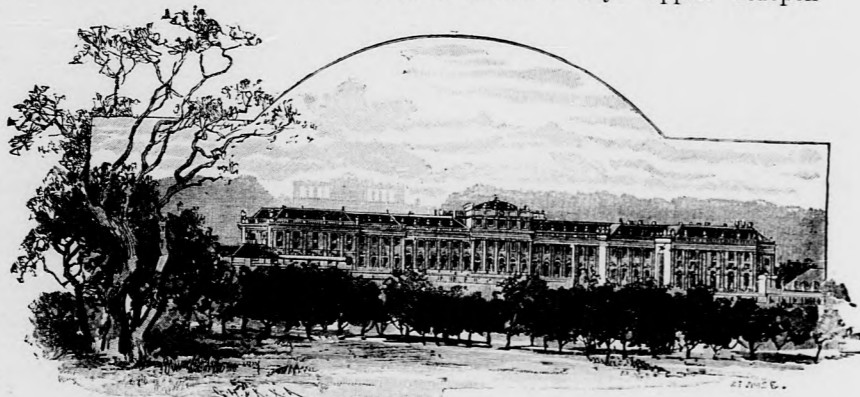
pang valahol tervezett utazása előre nem sejtethető fordulataiban.

E határozatlan és hánykodó érzések között csak egyet érzett határozottan. E határozott érzés az éjszakai országok, különösen Skandinávia ismeretének vágya volt. Hogy mily erős volt lelkében e vágy, bizonyítja ama levél, melyet egyik tanuló társának később, 1840-ben írt vágyainak elért ígéretföldjéről, a lappok közül:

«Te ismered szenvedélyemet az éjszakai természet, annak népe és mindene iránt, amivel bír. Azért vala az én utazás-vágyam mindig éjszakra irányozva. Éjszakra, nem pedig a déli mívelt országok felé, melyek felől utazási leírásokból az ember eleget tudhat. A természet emberét, az ország és nép őseredeti állapotját, mint azt a história előnkbe adja. És mily kevéssel, egyedül a vad természet adományával éri be az ember: ezeket felfogni nem tudtam s az engem gyötört; most ki vagyok elégitve!»

III.

1839 július 13-án váltott Reguly a budai postahivatalban egy Bécsig szóló jegyet. Bécs nem volt előtte ismeretlen, mert az elmúlt szüneti kirándulásban, mikor Alsó-Ausztriát bejárta, Bécsset is meglátogatta, de azért nem tehetette, hogy egy pár napig ott ne időzzék meg s újra fel ne keresse e város nevezetességeit: a múzeumokat, műgyűjteményeket, kép-

SCHÖNBRUNN.

táratat és színházakat, hogy meg ne forduljon a Grabenen, a Präterben; hogy meg ne nézze a Burgot, Schönbrunn. Laxenburgot s mindazt, mit a császári székhely szépet és tanulságost nyújt a tanulmányt kedvelő fiatal utasnak.

Mikor készen lett Bécs nevezetességeinek ez ismételt megismerésével, kihajtatott a vasúthoz s ott egy Brünnig szóló jegyet váltva, délre szépen Brünnbe érkezett. Milyen könnyű, mindennapians megszokott dolog mainapság az ilyesmi! De nem volt Reguly korában s ennek következtében Regulyra nézve sem.

Most látott először vasutat, mert Bécsen innen ez időtájtban még nem volt egy talpalatnyi vasút sem. Az a hatalmas alkotmány, mely ott zakatolt a fiatal utas szeméi előtt, több volt rá nézve egy lelketlen gépezetnél. Az új idők előhírnöke volt, azé az idő, melyben az emberek éppen a gőz és villamosság segítségével jönnek közelebb egymáshoz, melyekben a térbeli távolsággal együtt a társadalmi osztályok között levő távolságok is eltűnnek.

Szíve bizonyára erősen elfogódott, mikor a jeladásra kocsijába lépett. Érezte, hogy valami ragadja lelkét tova, abba a jövőbe, melynek hatalmas előhírnöke e dübörgő és zakatoló gépezet.

Brünnben nem sokáig időzött, hanem postakocsin Csehország fővárosába, Prágába utazott. E város tömérdek olyan látivalót kínált, mely lekötötte figyelmét és érdeklődését. Egy Hamburgból szüleinek küldött levelében Prágát az odáig látottak közül a legérdekesebbnek nevezi.

Prága ez időben még igazi középkori külsejű város volt. A Moldava folyó éppen közepén

vágja ketté a várost. A Hradsin pedig rovátkos tornyaival és épületeinek esücsös fedeleivel magasan emelkedik a város fölé, melynek utcái telve vannak a cseh nemesség ódivatú fényes palotáival.

(Folyt. köv.)

HOGYAN TANÚLJUNK?

Mindenki tudja, hogy amit megtanult, az nem örökös birtoka, azt el lehet felejtani. És azt is tudja mindenki, hogy az elfelejtés ellen ismét-

hogy a második megtanulás kevesebb fáradságba és időbe kerül, az első és második tanulás arra való, hogy a harmadik még könnyebben menjen és így tovább.

Nincsen ismeret, amit egyszeri megfontolással maradandóan el lehetne sajátítani. Az átgondolásoknak egymást követő sora teszi csak igazán birtokunkká az anyagot. Egyéni különbségek persze vannak. Egyik ember kevesebb áttanulással éri el az ismeret szilárdságának bizonyos fokát, mint a másik. De mindenkinek kell

A BÉCSI ÚJ PIAC A XVIII. SZÁZAD ELEJÉN.

léssel lehet védekezni. Amit csak egyszer tanultunk meg, az könnyen elhomályosul emlékeztünkben s hogy újból egészen a mienk legyen, újból meg kell tanulnunk. De ez nem azt jelenti, hogy az első megtanulás hiábavaló munka volt. Ha olyasmit tanulunk, amit egyszer már tudtunk, könnyebben és gyorsabban megy a munka egészen természetes okból, mert nem új anyagot kell az elménkbe halmozni, hanem az ott föbb vonásaiban meglevő, de idővel hézagossá vált anyagot kiegészíteni, újból kellő világításba helyezni.

Az első megtanulásnak tehát az a haszna,

egynéhány; minden újabb megtanulás kevesebb munkába kerül, mint az előbbi, míg végre az az ismeret annyira beleilleszkedik a gondolatvilágunkba, hogy azt bármikor, újratanulás nélkül is el tudjuk gondolni. Ezen a fokon mondhatjuk csak el, hogy amaz ismeret a sajátunkká lett. Amiről nem tudunk gondolatban vagy szóban magunknak bármikor beszámolni, azt nem tudjuk igazán.

Az ismétlések szükséges voltának oka az elfelejtés. A feledés egy a lelkünkben lejátszódó folyamat, ami belső világunk természetének egyik fővonása. Amire ma még élénken tudunk

gondolni, az hónapok vagy évek múlva nagynehezen is alig jut eszünkbe. Meg kell erőltetni emlékezetünket, hogy csak valamennyire is eszünkbe jusson, homályos, bizonytalan emlékeket találunk. Ma tudom, hogyan «vezettük le» az iskolában Pitagorász tantételét, ha nem tanulom újra, a vizsgára már elfelejttem a bizonyítást s ha nem lesz belőlem matézis tanár, hát mire végig nyelvészkedem négy egyetemi esztendő, azt se tudom megmondani, hogy a Pitagorász tétele emberre, állatra vagy háromszögre vonatkozik-e.

Az elfelejtés gyorsaságára vonatkozólag a tudósok számos kísérletet végeztek. Az elfelejtés fokát azzal mérik, hogy mennyi tanulás kell az újra megszilárdításhoz. Pl. ma megtanulok egy versszakot a Toldiból. Hiba nélkül tudom. Másnap amint el akarom mondani, fennakadok. Újra tanulom, de most kevesebb átolvasás kell a hiba nélküli felmondásig, mint tegnap kellett. Ezek az átolvasások azonban már a tegnaptól máig való felejtés rovására irandók. Így jöttem rá a tudósok, hogy az elfelejtés legrohamosabb közvetlen a tanulás utáni órákban. Aztán az elhomályosult ismeret már nem olyan rohamosan veszt a biztosságából. Pontosabban beszélve: ha egy versszak megtanulása után 24 órával ötször kell átolvasnom, hogy újra tudjam, akkor egy ugyanúgy megtanult ugyanolyan versszakot 48 óra múlva nem kell kétszerannyiszor, tízszer elolvasnom, hogy újra tudjam, hanem kevesebbszer, pl. nyolcszor. Ha az első napon át történt elfelejtésre öt elolvasás esik, mint azt az előbbi kísérletből tudom, a második napon át történt továbbfelejtésre csak három elolvasás jut, tehát a második napon kevesebbet felejtettem el az első napról megmaradt anyagból, mint az első napon a jól tudott anyagból. Szóval a felejtés lassul.

Különösen gyors a feledés, ha a tanulás után rögtön más irányú, de a figyelmet szintén igen lekötő szellemi munkába fogunk. Ha jól megtanultam a latin leckét és rögtön utána a számtani feladat megfejtéséhez fogok, a tanult latin szókból sokkal kevesebb marad a fejemben, mintha utána kis szünetet tartottam volna. Nem szabad egymásra halmozni az anyagot, mert az új a régít nem engedi megszilárdulni.

A másik megfogadni való jó tanács pedig a felejtés lassulásából következik. Igen hasznos a ma jól megtanult leckét holnap újra alaposan átgondolni, hogy az első napra eső gyors fele-

dést így ellensúlyozzuk. Ezzel nemcsak azt érjük el, hogy az egész elfelejtési folyamatnak újra kell kezdődnie, hanem azt is, hogy az újabb áttanulással ismeretünket egy fokkal szilárdabbá tevén, a felejtésnek azzal szemben kevesebb lesz a foganatja. *D. P.*

FIAIMNAK.

A gazdagságban, szerencsében
— Nem panaszlom, — sohszem volt részem.
A gazdagság sok szívnek árt meg,
S engem Isten sohszem próbált meg.

Úgy éltem át eddig az éltem,
Nyugalmas, tisztos szegénységben.
De azt, ami szép az életben,
Szegényen is mind átéreztem.

A szeretet tündérvilágát,
A természet ezer csodáját.
S gyönyörködve a vadvirágban,
Az aratókat meg se láttam.

Sőt a nagy urakat el-ottan:
Többször mint nem, megmosolyogtam.
Mert kevélységüket bár láttam,
De az okot rá nem találtam.

Az eget ők se látják szebbnek,
Se a szivárványt színesebbnek.
Mi nagyobb kincs a szeretetnél?
S nekik sincsen több szívük egynél.

Éltemben sokat firkálgattam,
Papirost sokat elszaggattam,
Ám ha testámentomom írom:
Ez elfér kevéske papíron.

Csak ezt írom rá számotokra,
Ti lelkeim hármaz rózsabokra:
Ne törődjétek ti se mással,
Csak a szívbéli gazdagsággal!

Mindazt, ami szép e világon,
Égi eszmény, vagy földi álom,
Már csak azért is szeressétek,
Mert ez az összes örökségetek!

Szabolcska Mihály.

MAROKKÓ.

Képekkel.

Utóbbi időben gyakran forgalomba került a marokkói császárságnak, vagy inkább szultánságnak a neve. Azoknak az államoknak az egyike, ahol még a félvad állapotok érintkeznek a civilizációval. Ezek az úgynevezett barbareszk államok. Marokkó szultánja automobilon jár, de országának nagy része még berber rablófőnökök hatalma alatt áll. Éppen ezek a viszonyok idézték elő, hogy Marokkó két-három esztendő óta nagyon sokat szerepelt az európai politikában. Angol- és Franciaország tavaly szerződést kö-

nevezett gibraltári tengerszorosban (Dzsébel al Tarik) Spanyolország meghódítására. Az arabok uralma alatt Marokkó hamar virágzásnak indult. Kereskedés, művészet és ipar virágozott és egyes ipartermékek, mint a marokin- és szaffián-bőrök világhírré tettek szert. Marokkóból mindig nagy számmal mentek az ottani arabok a spanyolországi arab egyetemekre, amelyek a legkiválóbbak voltak a kora középkor főiskolái között. Marokkói származású volt *Ibn Hailham*, aki *Alhazan* név alatt mint a mohammedán világ legkiválóbb matematikusa ismeretes és *Ibn Batuta*, a mohammedánok Marco Poloja, aki a XIV. század folyamán az Atlanti-océántól Szi-

TANGER.

töttek, hogy Marokkóban a rendet helyreállítsák, most pedig a német császár látogatta meg Marokkót, hogy ott előnyököt biztosítsa a német kereskedelemnek. Észak-Afrikának egyetlen független állama ilyenformán érdekes országgá lett, amellyel mostanában sokat foglalkoztak.

A mai mohammedán Marokkónak története a Kr. u. hetedik századig nyúlik vissza. Azelőtt a rómaiaknak volt virágzó provinciája Mauretania néven, majd a vandalok és nyugati gótok fordultak meg területén. A hetedik században a kelet felől előnyomuló arabok hódították meg és leigázták a benszülött berber törzseket. Szék-helyükké a mai Marokkó városát tették meg, amelyet *Morakesnek* neveztek el. Innen indultak ki azután további hódító útjokra Európa területére és *Tarik* vezér innen kelt át a róla

bériáig jutott el és útjáról kitűnő leírást tett közzé.

Körülbelül a XV. században azonban a többi észak-afrikai mohammedán államokkal együtt Marokkó hanyatlása is megkezdődött. Az iber félszigeten hosszú harcok után Spanyolország és Portugália felszabadultak a mórok uralma alól és királyaik a harc színterét áttették az afrikai partokra. A belső zavarok folytán a spanyoloknak sikerült elfoglalni az ország egyik legfontosabb kikötőjét: Ceutat. Néhány erős kezű szultán megállította ugyan még egy-egy esztendőre a hanyatlást, sőt hatalmukat Timbuktuig is kiterjesztették, de a hanyatlást egészen nem lehetett megakadályozni. A szultánok hatalma hanyatlóban volt és helyettük egyes rablófőnökök kezdtek uralkodni az országban. A tengeren

pedig a marokkói kalózok veszélyeztették sokáig az európai kereskedelmet. Hosszú időközön át az ország teljesen elzárkózott az európaiak elől és csak egyes nagyon vakmerő utazók mertek oda állótözetben behatolni. Jó ideig csak azt tudták Európában Marokkóról, ami róla arab írók műveiben megjelent.

A múlt század folyamán különösen *Graberg* of *Hamsson* tangeri svéd konzul gyűjtött nagyon érdekes adatokat és feljegyzéseket Marokkóról. A hatvanas évek folyamán háború tört ki Spanyol-

NÉGER RABSZOLGANŐ MAROKKÓBAN.

ország és Marokkó között, amelyben a keresztény fegyverek győztek és a spanyolok megnyitották az országnak számos elzárt vidékét. Azóta Marokkó kikutatása földrajzi tekintetben nagyon előre haladt. E tekintetben különösen a német Schlagintweit, Fischer, Pfeil gróf, a francia Segonzac és az olasz Listignolo szereztek nagy érdemeket. Hosszabb időt töltött Marokkóban a kiváló olasz író: Edmondo de Amicis is és élményeit, tapasztalatait egy nagyon szép útleírásban tette közzé.

A szultánság északnyugati része síkság, amely mögött csaknem mindenütt a tengerrel párhuzamosan egy magas hegyparány, a *rif* húzódik végig. A *rif* mögött az Atlasz-hegység emelke-

dik, amely nyugatról, az Atlanti-océántól az algiri határ felé folyton alacsonyabbá válik. Túl ezen a hegységen vannak a nagy Tafilelt, Tuat és Tidikelt oázisok, a Szahara leggazdagabb datolyatermő vidéke, amelyeken át a nagy karaván-út vonul Timbuktuha. Az ország éghajlata szubtropikus, vagyis meglehetősen meleg, de az európaiak számára elviselhető. A nyár rendkívül forró és ilyenkor a kisebb patakmedrek, a *vádik* teljesen kiszáradnak. Mindamelllett, mint az újabb tapasztalatok mutatják, Marokkó sokkal termékenyebb ország, mint hitték. Megterem ott mindenféle gabona és sok tropikus növény és az ott letelepedett külföldi kereskedők számitanak rá, hogy ezekből a termékekből nagy kivitelre van kilátás. Marokkó igazi gazdagságát nem ez teszi. Hegyei rendkívül sok ércet és nemes ércet tartalmaznak és a franciák el is nevezték *Afrika második Transzvál-jának*. Mióta a viszonyok némileg rendeződtek és a közbiztonság is biztosabb lábon áll, már számos külföldi társaság alakult ezeknek a kincseknek kiaknázására.

A szultán székhelyét majd Fezben, majd az ország déli részében levő Marokkóban vagy Marakesben tartja. Az elsőnek állítólag százezer, az utóbbinak ötvétezer lakosa van, de megbízható statisztikai adatok híján ez csak feltevésekre van alapítva. Legtöbbit mostanában *Tanger* nevét emlegették, ahol a német császár afrikai területre lépett. Tanger valósággal Marokkó kapuja, tengeri kereskedelmének központja. Lakosainak száma huszonötezer. A város, bár ott már a XVII. század óta meglehetősen jelentékeny angol gyarmat áll fenn és újabb időben igen sok európai telepedett le, még mindig teljesen keleti jellegű. Szűk, kanyargós utcák, ahol a közbiztonság nem áll a legjobb lábon, úgy hogy az európai nagy kereskedőházak ügynökségei mind fegyveres csapatokat tartanak a maguk védelmére. Remélhető azonban, hogy az angol-francia egyezmény, amelynek alapján Franciaország magára vállalta, hogy teljesen rendet teremtsen Marokkóban, ezt az utolsó önálló barbareszk államot is egészen megnyitja a civilizációnak. —i.

A VÉRCSE.

Irta Ábrahám Ernő.

Olyan idő volt, amelyet én szeretek. Fejem felett kergetőztek a fellegek. Borúlt, derült az ég, a hogy tépték, szaggatták egymást.

MAROKKÓI ARAB MECSET.

Hűvös, tiszai szél rázza a vén akácfák terebélyes koronáját is.

A lábuknál halomba gyűlt a száraz, gyűrűsre perzselődött levél, összeaszott, lapos hüvely. — A szél elült egy-egy pillanatra, majd újra feltámadt és seprte őket egyik helyről a másikra, táncoltatva, forgatva, hogy csak úgy esörögtek.

Vágyam támadt sétára kerekedni, fúvatni magamat; pirosra csipetni az arcot.

Olyankor szabadabbnak érzem magam. Acélosabbnak az erőmet. Vakmerőnek a szívemet. — Alig győzöm szívni a friss, széna illattól terhes levegőt. S mintha tüzet szívnek be, nekiszilajodik a vérem, hogy szinte a kezem is ökolbe szorúl.

Az alsó tanyának tartottam, a cselédség apró ablakos, nádfedeles házikóinak a világába.

A cselédek a szénáskertben birkóztak a széllel. Kemény ellenség az. Belekapaszkodik a kazlak üstökébe s hordja a szénát szerte a tarlóra, az ugarra. Hogy akárhogy is sietnek, jó pár napi takarmány megy kárba, mire újból megigazgatják, lekötözik a kazlakat.

Az asszony nép a kiásott krumplit szedte zsákba, hogy az eső ott ne verje a krumpliföldön.

A tanyán a gyermekhad volt az úr. Féktelen, jó kedvű zsvajjal hancúroztak a szabadjászol mellett a csalamádés szekéren. Volt ott együtt egy tucat apróság, köztük a legnagyobb se több tizenegy évesnél.

Kánya Jóska látott meg először. Nagy örömmel rikoltotta el magát:

— Jön az úrfi!

Nosza, kiabált mind:

— Az úrfi! Az úrfi! Ki lesz ott elébb?

Ugráltak le a szekérről nyakra-főre, s versenyt nyargaltak, hogy a szél bugyosra kerekítette a sok apró fehérruhát. A legapróbbja hátul maradt.

A Bacsóék öt esztendő Pistája valami madarat húzott maga után egy madzagnál fogva. — Alig győzte szedegetni a pöttöm, gömbölyű lábát.

— Mi a' Pista?

— Vérese! Vérese! — kiabálta mind.

— Mihály bátyám fogta a tarlón — mondta az egyik apró jószág nagy hangon.

— Mutasd, te!

A gyerek magához húzta a madarat a lábára kötött madzagnál fogva, megfogta, nem is gondolva rá, hogy megvérezheti s elem tartotta.

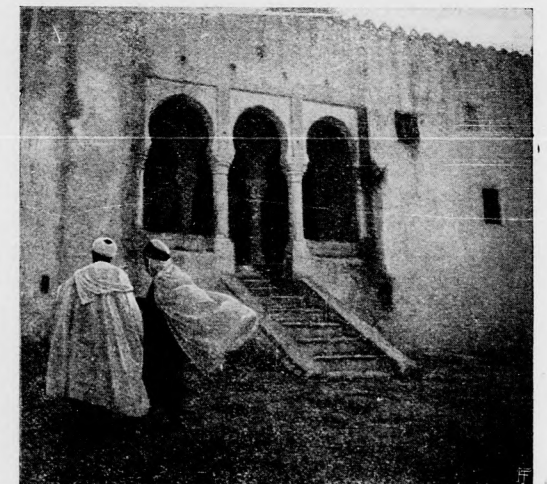
Fiók vérese volt. Kerek szemében riadtan ült a gyötrelm, a kin.

— Tud repülni?

— Tud egy kicsit. — Kiabálták.

Fellöktem a levegőbe. A kis jószág irány nélkül verdesett a szárnyával, s bár a szél is emelte, csak addig tudott a levegőben maradni, ameddig a lendítés vitte. Éppen, hogy meg nem ütötte magát. A földön aztán szaladni kezdett, a két szárnyával is segítve, s elbújt a jászol alá.

A gyerek sereg nagy visongatással utána. Az egyik megfogta a madzag végét, s hívta a madarat. Az pedig szétterjesztette a farkát, leült a földre, a két szárnyával nekitámasztotta magát, a szabad lábával belekapaszkodott a jászollába s élesen visított.

A MAROKKÓI PÉNZÜGYMINISZTERIUM ÉPÜLETE.

A gyerek annál jobban húzta. Hogy azt hittem, mindjárt kiszakad a lába. A szél élére berzengette a tollát.

S csodálatos az. Olyan volt a kedvem, hogy szinte egy bikával kikezdttem volna, s mégis ennek a kis agyongyötrött jószágának a vergődését alig tudtam nézni.

— Nem engeded el azt a madarat, te! Mit kinezod? — kiáltottam.

De már akkor győzött a gyerek, s egy kettőre kezében volt a vércse. Még a földről is a madzagon emelte fel.

A vércse minden mozdulatát riadtan kísérte a szemével, s szedte sebesen a lélekzetet. Elvettem föle.

— Mióta van nálatok?

— Tegnapelőtt délben fogta Mihály bátyánk. A kis madarat másfél napja kinozták.

— Mit csináltak vele?

— Játszunk. Tegnap éjjel meg elrágta a madzapot s a göréaljba bújtt meg.

Megnéztem a lábát. Sebet tört rajta az éles madzag.

— Miért nem oldjátok le, te? — s próbáltam kibogozni.

— Ne oldja le, úrfi! Úrfi ne oldja le! — kiabálták a kis gonoszok.

— Hogyne oldanám! Fáj az annak! Minek kinozzátok?

Leoldottam a madzapot. S ezt gondoltam: — Ha én most ezeknek visszaadom ezt a kis jószágot, tovább kinozzák.

— Tiéd ez a madár, Pista?

— Enyém — selypített a gyerek.

— Add nékem! Kapsz érte cukrot.

A gyerek a lábamba kapaszkodott, s ijedten, nyújtva, kiáltotta:

— Nem.

A többiek is kiabáltak:

— Ne vigye el, úrfi! Úrfi, ne vigye el!

— Hozok érte labdát, jó ugrósat.

Lefejttem magamról a gyereket, s vittem a madarat a kastélyba.

Pista meg csak leült a földre, hátraszegte a nyakát, s ordított éktelen sivalkodással. Azt hittem mindjárt elájul.

Vissza vittem a madarat. Gondolkoztam, hogy tudnám elcsalni tőle.

A gyerek, a hogy megkapta a vércsét, elcsendesedett.

Közben odajött az apja is, hogy a szekérről lehányja a csalamádét.

— Mért nem veszi el attól a gyerektől azt a madarat?

— Hadd játszódjék vele, uram!

— De kinozza.

— Nem fáj az annak.

— Csak úgy, mint magának.

— Oktalan állat az, uram, nem érzi.

— Hát az ökör, a ló, meg a kutya nem oktan állat? Mégis fáj mindeniknek, ha kinozzák.

— Kártékony jószág az, uram. Az se kiméli a csirkét.

Elszomorodtam. Most már nemesak a szánozkodás miatt. Nézttem, ahogy az ember biztatta a fiát nagy apai szeretettel:

— Játszál vele, fiam! Tiéd az!

Ha ez a gyerek megnő, gondoltam, ez is így fogja biztatni a maga gyerekét. Így fogja a többi is. De hát miért, hogy az Isten egyik teremtése kinozhatja a másikat?

Eszembe jutott a révész. Szederkény alatt figyeltem meg a Tiszán. Vékony fűzfa vesszőt húz át a halak kopoltyúján, hogy csupa véres lesz a hajlós ág, s azon lógatva méri a súlyát s dobja a hidas aljába a fejére, a hátára, mikor hogy esik.

Milyen kemény is a kényén nevedett emberi szív!

Jobb volna, ha elpusztulna ez a szegény, agyongyötrött madár, mintsem hogy tovább kínlódjék, gondoltam.

— Kap-e enni?

— Kenyeret. De nem igen édesedik hozzá. Tegnap este egy kis szalonnát hajítottam neki. Azt egy-kettőre felfalta.

— Hozok neki egy kis húst.

S mentem a húsért. A magtárban jól bepatkánymérgeztem, úgy vettem a madárnak.

A vércse, ahogy megérezte a nyers hús szagot, mohón rohant rá, elhurcolta a szekér alá, hogy ott felfalja.

Még egyszer rászóltam a gyerekhadra:

— Meg ne halljam, hogy kinozzátok!

Azzal ott hagytam őket, neki vágtam a Tiszának szembe a szélel.

Hanem a vércsét nem tudtam kivenni a fejemből.

Másnap reggel újfent lenéztem az alsó tanyába. A gyerekek most szanaszét játszottak.

Pista a göré előtt ült a porban a másik kettővel. Építettek tengeri csutkából. Az apja kaszát kalapált. Nekik tartottam.

— Hol a vércse, Pista?

— Megdöglött — felelt a gyerek egykedvűen, s építette tovább az emeleteket.

— Tegnap este döglött meg — todította a nagyobbik.

— Pedig még örömet játszott volna véle a gyerek egypár napig — mondotta az ember.

BENICZKYNÉ BAJZA LENKE.

(1840—1905.)

A magyar irodalomnak egyik igen szorgalmas és lelkes tagját, Beniczkyné Bajza Lenkét, a múlt héten hirtelenül kiragadta közülünk a halál.

Aléte fényképe után.

BENICZKYNÉ BAJZA LENKE.

Sokszor gondolok erre a vércse históriára; attól fogva szinte a gyereket se tudom olyan határtalanul szeretni. Pedig a gyerek nem tudja felfogni, a mit csinál.

S mégis érzem, hogy akkor vesztett előttem valamit abból, amiért annyira szeretem, s amit ma-holnap olyan ritkán találunk meg ezen a világon még a gyermekeknél is: a tökéletes ártatlanságból.

Beniczkynének nagy olvasóközönsége volt hazánkban. Különösen a fiatal leánykának volt a költői lelkű asszony kedvenc írója. Az írásra, az irodalomra tehetségén kívül a példa is buzdította arra, hogy ébredező regényirodalmunknak ő is egyik munkás tényezőjévé váljék.

Írók között, a legnemzetibb légkörben nevelkedett föl. Atyja *Bajza József*, a jeles kritikus, nagybátyja pedig *Vörösmarty Mihály*, az ünne-

pelt költő. Nem csoda, ha ő is kedvet kap az írásra.

Első kísérletéről a következőképpen ír Beniczkyé Bajza Lenke:

«Tizenkét éves lehettem, — írja — midőn atyám egy napon ama szobába nyitott, hol én titokban drámákat és novellákat írtam, ami — mert tanulmányaim rovására történt, — szigorúan meg volt tiltva.

Az előttem levő kéziratot már nem volt időm elrejtteni s mint a tetten ért bűnös, lehajtam fejemet, várva a megérdemelt dorgálást.

— Mit irsz? — kérdé tőlem bátorító hangon, mert látta, hogy nagyon meg vagyok ijedve.

— Drámát próbáltam írni, — dadogám siró hangon.

— Ott kezdted, ahol más végezni szokta, — mondá elmosolyodva, — hisz még a helyesírást sem tudod.

Ez ellen természetesen tiltakoztam.

— Mutasd, — ismétlé, kezét mosolyogva nyújtván ki irataim után.

Könyörgésem, hízlekedésem mit sem használt. A papiros perc alatt kezében volt, ide-oda forgatta.

— Író nő szeretnél lenni? — kérdé elkomorlyodva s leülve hozzám, kezébe vette kezemet.

— Félek, hogy ez az óhajítás boldogtalanná fog tenni, — mondá sóhajtván. — A nőnek nem ez a hivatása! De ígérj meg egyet és akkor viszont megengedem, hogy irodalmi munkásságot folytassd.

— A legnagyobb örömmel, bármit kíván.

Lélekzetemet visszafojtva hallgattam szavait.

— Az eszme az adomány, a kivitel a művészet, — mondá ő, — s ha írni akarsz, a fősúlyt az alkotásra fektesd. Gondold ki történetedet és alakjaidat jól, mielőtt művedhez kezdenél, legyen az szindarab vagy regény, nehogy tévovás lássék azokon. Aki készületlenül kezd írni, az rendesen megoldatlanul végzi be művét. Azután ne keress formákat, ne utánozz senkit s ha vannak kedvenc íróid, felejtsd el őket, mikor dolgozol. Az ész szava mellett mindig ott legyen munkáidban a szív melegsége. Így mindig és mindenkire hatni fogsz... Szívedből beszélj és szívekhez fogsz szólni.

Ő, a szigorú kritikus beszélt nekem így, talán előérzetében annak, hogy midőn követhetem tanácsait, akkor ő már nem lesz oldalamnál s biztosítani akarta számomra ez irányban a jövőt.

Beniczkyé Bajza Lenke műveinek hosszú sorát — körülbelül 60 regényt írt 100 kötetben — egy 1857-ben megjelent társadalmi regénye nyitja meg. A mű kiadója első férje: Heckenast Gusztáv volt.

Regényeinek különösen az szerzett nagy olvasóközönséget, hogy a főúri körök életét igen érdekesen, vonzóan rajzolta meg regényeiben. Mert bizony a kicsiny polgár leányka is mohó kíváncsisággal lesi, hogy minő világ van ott a toronyos kastélyokban, hol bokáig szőnyegben jár a szép grófkisasszony, aki a nevelő kisasszony nélkül bizony egy tapodtat sem menne egyedül; talán azért, mert nem is tudna.

Népszerűségének ez az egyik oka. De nemcsak azért kedvelt írónője Beniczkyé Bajza Lenke a fiatal leányoknak és asszonyoknak, mert a felsőbb úri körökben keresi regényeinek tárgyát, hanem első sorban azért, mert mindig szívből beszél és szívekhez szól.

Megfogadta atyja tanácsát és ennek a tanácsnak a követése, sikeres végrehajtása sok dicsőséget szerzett az írónőnek, kellemes órákat az olvasóknak.

A dráma terén is megpróbálkozott s a nyolcvanas években több színművét sikerrel is adták a Nemzeti Színházban.

Halálát nemcsak családjá gyászolja; a vesztéget a magyar irodalom is érzi, melynek alig volt olyan szorgalmas munkása, mint Beniczkyé Bajza Lenke.

V. J.

COPPERFIELD DÁVID

ÉLETE ÉS VISZONTAGSÁGAI.

Írta Dickens Károly.

Az ifjúság számára átdolgozta Mikes Lajos.

— Odahaza nem történt azóta semmi változás — szól Agnes rövid vártatva.

— Körülbelül mikor jön el megint Londonba, édes Ágnes?

— Valószínűleg sokaig nem — felelt Ágnes; azt hiszem, legjobban — a papa érdekében — ha otthon maradunk. Jóideig valószínűleg nem igen fogunk gyakrabban találkozni; de Dórával sűrűn fogok levelezni, s ez úton sokszor hallunk majd egymásról.

Megérkezünk a ház előtt lévő kis udvarba. Később járt már az idő s Ágnes jó éjszakát kívánt.

— Ne nyugtalankodjék, szól kezét nyújtva, a mi bajaink és gondjaink miatt. Semmi sem tehet engem oly boldoggá, mint a maga boldogsága. Ha valamikor segítségemre lehet, legyen

meggyőződve róla, hogy kérni fogom a segítségét. Isten áldja meg mindörökké.

Ragyogó mosolygása s e vidám hangon ejtett utolsó szavai újra kis Dórámat idézték lelkem elé, mintha őt látnám, őt hallanám Ágnes társaságában. Állva maradtam egy ideig s a kapúból felnéztem a csillagokra, miközben hála és szeretet töltötte el a szívemet. Azután lassan hazaballagtam.

XXXIV.

Hadd álljak meg ismét életem egy emlékeztető időszakánál. Hadd álljak félre, s hadd nézzem, hogy suhannak el előttem ama napok árnyai, elmosódó menetben kísérve saját árnyékomat.

Hetek, hónapok, évszakok szállnak tova. Mintha alig tartanának tovább egy nyári napon és egy téli esténél. A határ, ahol Dórával sétálgatok, most virágjában álló aranymező, most meg láthatatlan tarló, amelynek hó földi minden bokrárt, rögét. A folyót, amely vasárnap sétáinkon kanyarog keresztül, egy szempillantás alatt nyári napfény csillogtatja, téli szél fodrozza vagy zajló jég takarja. Soha gyorsabban nem rohant még folyó a tenger felé, mint ahogy ez hömpölyög tova, felesillanva és elsötétülve.

Egy szemernyi változás sincs a két kis madárhoz hasonló hölgy házában. Az óra ott ketyeg a kandalló fölött, a légsúlymérő ott lóg az előcsarnokban. Sem az óra, sem a légsúlymérő nem mutat jól soha, de azért áhitatosan megbizunk mind a kettőben.

Törvényesen is nagykorú lettem. Elértem a huszonegy esztendő férfiú méltóságát. De ez oly méltóság, amely akaratlanul is részül jut az embernek. Hadd lássam, mennyire jutottam más-különbben?

Megfékeztem a gyorsírás titkának makrancos paripáját. Tisztességes jövedelem van belőle. Általában kitűnő gyorsírónak tartanak és tizenkettőmagammal parlamenti tudósítója vagyok egy reggeli napilapnak.

Az én jó öreg Traddlesem hasonlóképpen szerencsét próbált az országgyűlési tudósítással; de ez a pálya nem Traddles-féle embereknek való. Nagyon kedélyesen fogja fel a kudarcot, s eszembe juttatja, hogy mindig tutyi-mutyi embernek tartotta magát. Alkalmi munkatársa ugyanannak a hírlapnak, amennyiben egy-egy eseményre vonatkozólag összegyűjti a száraz tényeket, amelyeket azután termékenyebb szellemek feldolgoznak és kiszíneznék. Kinevezték már ügyészi megbízottnak is és bámulatos szorgalommal és önmegtadadással összekuporgatott újabb száz fontot, hogy lefizethesse a felvételi díjat egy közjegyzőnek, akinek az irodájában dolgozik.

Sikerem volt más téren is. Félve és rettegve megpróbálkoztam az írói munkássággal. Nagy titokban írtam valami apróságot s beküldtem egy szépirodalmi lapnak, amely leközlötte. Azóta

nekibátorodtam s egész sereg eféle csip-csup dolgot írtam. Most már rendszeren megfizetnek érte. Általában nincs okom panaszsra; ha jövedelemem elsorolom balkezem ujjain, szükségem van a hüvelyk-, mutató- és középujjon kívül a gyűrűsujj középső izére is.

A Buckingham Streetről áthurcolkodtunk egy esinos kis villába. De néném, aki doveri házát jó áron eladta, nem marad velem, hanem készül átköltözködni egy még kisebb szomszédos házacskába. Mit jelent ez a készülődése? Hogy házasodom? Úgy van!

Úgy van! Feleségül fogom venni Dórá! Lavinia kisasszony és Clarissa kisasszony megadták beleegyezésüket s ha volt valaha egy pár kanári madár izgatott, akkor a két nővér mindenesetre az. Lavinia kisasszony, aki magára vállalta az én egyetlen ruhatárának a felügyeletét, folytonosan páncélokot vagdal ki barna papirosból, s minduntalan összeütkezésbe jut azzal a rendkívül tekintélyes fiatal emberrel, aki hóna alatt hosszúkas csomaggal és rófmértékkel mellette áll. Egy varrónó, akinek mindig befűzött tű van szúrva a keblébe, ott él és ott lakik a házban; s azt hiszem, sem evés, sem ivás, sem alvás közben le nem teszi soha a gyűszűjét. Valóságos öltöztető bábút csinálnak az én drágamból. Minduntalan érte küldözgetnek, hogy jöjjön és próbáljon föl valamit. Esténként öt percig sem ülhetünk együtt boldogan, anélkül, hogy valami tolakodó nember ránk ne kopogjon az ajtón s be ne szóljon:

— Kérem, Dóra kisasszony, legyen szíves feljönni az emeletre!

Clarissa kisasszony meg a néném tüvé teszlik egész Londont, s kiszemelnek mindenféle cikket a berendezkedéshez, amiket azután Dórának meg nekem meg kell néznünk. Jobb volna, ha mindjárt meg is vennék, amit kiválasztanak s elhagynák ezt az ünnepélyes szemügyre vételt, mert amikor fölkerelkedünk, hogy megnézzünk egy konyhába való kályhaellenzőt és egy pecsényevédőt, Dóra meglát Jip számára egy kis kínai házikót, kis esengőkkel a tetején s kijelenti, hogy ez szükségesebb. És jó időbe beletelik, amíg Jip megszokja új szállását, miután megvásároltuk. Valahányszor bebújik a házikóba, vagy kibújik belőle, megszólal valamennyi kis esengő s Jip rettenetesen rémülődzik.

Peggotty is eljön, hogy segítségünkre legyen és nyomban neki lát a dolognak. Úgy látszik az a feladata, hogy mindent újra meg újra kifényesítsen. Addig sűrűn minden sűrölhető, amíg az örökös sűröléstől úgy nem ragyog, mint az ő becsületes homloka.

Mért vág Traddles olyan jelentős arcot, mikor ma délután beállit hozzám a Commonsba, ahová a forma kedvéért alkalomadtán még mindig be-bejárok, amikor ráérek? Ébren álmodott gyermekálmaimnak közelg a megvalósulása. Készülök kivenni a házassági engedélyemet.

Mindazonáltal mintha álomban élnék, izga-

tott, boldog, gyorsan tovaröppenő álomban. Nem hihetem, hogy csakugyan meglesz, s ugyanakkor önkéntelenül mégis azt hiszem, hogy akivel csak találkozom az utcán, valahogyan észreveszi rajtam, hogy holnapután lesz a lakodalmam. A hivatalnok, akihez lemegyek esküt tenni, ismer és hamarosan végez velem. Traddlesre egyáltalában nincs szükség, de azért elkísér, hogy minden eshetőségre kéznél legyen.

— Remélem, hogy legközelebb ugyanilyen ügyben fogsz megint itt járni, drága cimborám, — szólok oda Traddlesnek, — csakhogy a magad dolgában. És remélem, hogy nemsokára.

— Köszönöm jó kívánságaidat, kedves Copperfield, — felel Traddles. — Hidd meg, kedves pajtás, csaknem úgy örülök, mintha a magam lakodalmára készülnek, ha elgondolom, milyen szerencsésen végződik a dolog.

Hallom őt és megszorítom a kezét; beszélgetünk, sétálunk, ebédünk és így tovább; de hinni nem hihetem a dolgot. Nem valóság ebből semmi sem.

Ágnésért én mentem el a canterburyi posta-állomásra s derült, szépséges arca másodszor időzik közöttünk.

És én még mindig nem hiszem a dolgot. Pompásan töltjük az estét és végtelenül boldogok vagyunk, de én még mindig nem hiszem el. Nem bírom összeszedni magam. Nem tudok számot adni magamnak boldogságomról, mialatt átalélem. Kódós, zavaros állapotban leledzem, mintha egy vagy két héttel ezelőtt nagyon korán felkeltem volna, s azóta se lettem volna ágyban. Nem tudom megállapítani, mikor volt tegnap. Mintha a házassági engedélyt hónapok óta hordoztam volna már a zsebemben.

Másnap is, mikor mindannyian egyetemben fölkerekedünk, hogy megnézzük a házat, — a mi házunkat, a Dóra házat és az én házamat, — teljesen képtelen vagyok arra, hogy magamat tekintsem a ház gazdájának. Mintha más valaki engedelmével időzném csak ott. Milyen szépséges kis ház, hogy ragyog, milyen új benne minden! A szőnyeg virágait mintha csak most tépték, a kárpit zöld levelei mintha csak most rügyeztek volna, a mocsoktalan muszlin-függönyök, a piruló, rózsaszínű bútorok, Dóra kékszalagos kerti kalapja. (eszembe jut, hogy szerettem őt egy másik ilyen kalapban, mikor először találkoztam vele), amely ott lóg már a kis szögön; a gitár tok, amely egészen otthonosan érzi már magát az egyik sarokban, és Jip pagodája, amelybe mindenki belebotlik, mert túlságosan nagy a lakásunkhoz.

Még egy boldog este, épp oly álomszerű, mint a többi, s én távozás előtt belopózkodom a szokott szobába. Dóra nincs ott. Azt gondolom, hogy még mindig nem fejezték be a próbálgatást. Lavinia kisasszony bekukucskál és titkolódzva beszél, hogy itt lesz Dóra nemsokára. Mindazonáltal elég sokáig nem jön; de végre suhogást hallok az ajtó előtt és valaki kopog.

Azt mondom: — Szabad! — de a kopogás ismétlődik.

Az ajtóhoz megyek, csodálkozva, vajjon ki lehet. S íme, egy pár ragyogó szemmel és piruló arcú találom szemben magamat: Dóra szemével és Dóra arcával, — és Lavinia kisasszony felöltöztette a holnap ruhájába, kalapostúl, fátolostúl, hogy így lássam őt. Szívemhez szoritom kis feleségemet és Lavinia kisasszony felsikolt, mert összegyűröm a kalapot, Dóra pedig sir és nevet egyszerre, mert nekem olyan jókedvem van, s én még kevésbé hiszem a dolgot, mint valaha.

— Ugyebár szép, Doady? — kérdezi Dóra.

— Hogy szép-e? Meghiszem azt!

— És bizonyos vagy benne, hogy nagyon, de nagyon szeretsz? — szól Dóra.

Ez a téma oly veszedelmeket rejt a méhében a kalapra nézve, hogy Lavinia kisasszony újra felsikolt s arra kér, ne felejtsem el, hogy Dóra azért van csak itt, hogy megnézzem s egy ujjal sem szabad érintenem. Így aztán megáll előttem Dóra néhány percig elragadó zavarban, hogy csodálhassam, s azután lekapja a fejéről a kalapot (milyen természetesen néz ki kalap nélkül!) s kezében a kalappal elszalad. Majd táncolva újra lejön hozzám háziruhájában és azt kérdezi Jiptől, vajjon szép kis feleségem lesz-e nekem, s vajjon nem fog-e Jip haragudni rá azért, mert férjhez megy; azután letérdel eléje és hátsó lábaira állítja utoljára leányéletében.

Haza megyek, hitelenebbül mint valaha, szomszédos szállásomra; reggel nagyon korán felkelek s kivágtatok Highgatebe a nénémért.

Sohase láttam még a nénémet ilyen díszben! Levendula színű selyem ruha van rajta, a fején fehér kalap s valóban bámulatra méltó. Janet öltöztette s most ő is itt van, hogy lásson engem. Peggotty is készen áll, hogy induljon a templomba, ahol a karzatról akarja a szertartást végig nézni. Traddles, aki megállapodásunk értelmében a sorompónál várt rám, a krém és a világoskék káprázatos vegyületekben áll előttünk, s olyan benyomást kelt, mintha nyakig keztyűbe bűjt volna.

Kétségtelenül látom mindezt, mert tudom, hogy így van; de kóvályog a fejem s úgy vagyok, mintha semmit sem látnék. És hinni sem hiszek még mindig semmit. És mégis, mikor nyitott kocsiában tovahajtatunk, annyi valóság van ebben a mesebeli lakodalmamban, hogy álmélkodó szájalommal tekintek azokra a boldogtalan halandókra, akik nem vesznek részt benne, hanem a boltokat söpörgetik és úgy, mint rendesen, a dolguk után járnak.

Néném kezében tartja az egész úton a kezemet. Mikor megállunk a templom közelében, hogy letegyük Peggottyt, akit magunkkal hoztunk a bakon, a néném megszorítja a kezemet és megesókol.

— Isten áldjon meg, Trot! Tulajdon fiamat sem szerethetném jobban nálad.

A templom minden bizonnyal elég csendes, de ami azt illeti, hogy megnyugtató hatással van-e rám, tölem bátran lehetne akár egy teljes erővel működő gőz szövőszék is. Annál már sokkal tovább jutottam, semhogy nyugodt lehetnék.

Ami ezután következik, az már csak többé-kevésbé összefüggés nélkül való álom.

Álom, hogy Dórát bevezetik; álom, hogy a padnyitogató asszony sorba állit bennünket az oltár rácsa előtt.

Álom, hogy a lelkész és az egyházi megjelennek; hogy néhány hajós és egypár más ember is belép; hogy a szertartás bűgő hangon megkezdődik és mindnyájan nagyon figyelmesek vagyunk.

Álom, hogy Lavinia kisasszony, aki félig-meddig segéd-nyoszolyólány gyanánt szerepel, az első, aki sirva fakad; hogy Ágnés Dórát veszi gondjaiba; hogy a néném, miközben könnyek peregnek végig az arcán, mindenáron a szilárdság mintaképének akar látszani; hogy az én kis Dórámnak nagyon reszket és halk, sutogó hangon felelget.

Álom, hogy letérdelünk együtt, egymás mellé; hogy Dóra remegése mindinkább szűnik, de azért folyton Ágnés kezébe kapaszkodik; hogy a szertartás nyugodtan, komolyan véget ér; hogy utána, áprilisi időjárás módjára, félig mosolyogva, félig könynyezve tekintgetünk egymásra; hogy ifjú feleségem görcsös zokogásba tör ki a sekrestyében s az ő szegény apuskáját, az ő drága apuskáját siratja.

lom, hogy csakhamar visszatér a kedve és mindannyian sorjában aláírjuk az anyakönyvet. Álom, hogy felmegyek a karzatra Peggottyért, hogy írja alá ő is a nevé; hogy Peggotty az egyik sarokban átölel és elmeséli, hogy ott volt az én drága édes anyámnak az esküvőjén is. Álom, hogy vége van mindennek, és elmegyünk.

Álom, hogy karomon édes feleségemmel, oly büszkén és szerelmesen lépdelek végig a templom hajóján, emberek, szószékek, oszlopok, padok, szenteltvíz-tartók, orgonák és templomablakok elmosódó tömkelegében, miközben mintha ködfátyolon keresztül fölmerülne emlékezetemben gyermekéveim otthonának temploma, úgy mint valaha régen-régen.

Álom, hogy amint tovább haladunk, azt sutogják, milyen fiatal pár, milyen csinos kis asszonyka; hogy hazafelé mindnyájan vígan beszélgetünk a kocsiiban.

lom, hogy reggelihez ülünk s bőven van finom, kiadós étel és ital, amelyből kiviszem én

is a részemet, úgy, mint bármi álomban megtenném, anélkül, hogy a legesekélyebb sejtelmem is volna az ételek izletességéről; mert annyit mondhatok, hogy voltaképpen nem eszem és nem iszom egyebet, csak szerelmet és házasságot s nem hiszek jobban az enni- és innivalóban sem, mint bármi másban.

Álom, hogy beszédet mondok ugyancsak ilyen álomszerű módon, anélkül, hogy sejtelmem volna arról, amit mondani akarok.

KAROMON FELESÉGEMMEL VÉGIG LÉPDELEK A TEMPLOM HAJÓJÁN.

Álom, hogy a kibérelt pár postaló készen áll és Dóra elmegy, hogy átöltözködjék. Álom, hogy a néném és Clarissa kisasszony nálunk maradnak, hogy kísértünk a kertbe, s hogy a néném, aki reggelinél egész kis talpraesett felköszöntőt mondott Dóra néneire, pompásan mulat magán, de némiképp büszke is a beszédjére.

Álom, hogy Dóra elkészül és Lavinia kisasszony folyton körülötte tipeg boldogtalanságában, hogy kedves játékszerét, amellyel úgy szeretett foglalkozni, el kell veszítenie. Álom, hogy Dóra meglepetve fedezi fel egymásután, hogy egész sereg apróságról megfeledkezett s hogy ide-oda futkos mindenki, hogy előteremtsek, ami hiányzik.

Álom, hogy mindnyájan Dóra köré sereglenek, mikor végül búcsúzni kezd s a sok tarka ruha és szalag úgy fest, mint valami virágágy. Álom, hogy az én drága egyetlenem majd megfullad a sok virág között s Dóra kiszabadul, félig sírva, félig nevetve féltékeny karjaim közé szalad.

Álom, hogy mikor én akarom vinni Jipet (aki velünk jön), Dóra kijelenti, hogy nem! Őneki kell vinnie, mert különben azt találná hinni, hogy most már, amióta asszony, nem szereti őt többé s megrepedne tőle a szíve. Álom, hogy karonfogva megindulunk, s Dóra megáll és visszatekintve így szól: — Ha valaha rossz vagy halátlan voltam valamelyiketekhez, bocsássatok meg! — azután sírva fakadt.

Álom, hogy búcsút int kis kezével s azután újra megindulunk. Álom, hogy még egyszer megáll, még egyszer visszatekint és visszaszalad Ágneshoz s különösen Ágnestől elbúcsúzik utoljára csókkal, szóval.

Elhajtatunk együtt, egyedül s én álmomból fölébredék. Végre, végre elhiszem! Mellettem ül az én édes-kedves kis feleségem, akit mondhatatlanul szeretek!

— Boldog vagy most kis bolondom? — szól Dóra — és bizonyos vagy benne, hogy nem bánod meg?

*

Félreálltam, hogy elshuhanjanak előttem ama napok árnyai. Elvonultak s én folytatom megint történetemet.

XXXV.

Furesa egy állapot volt az, mikor a mézes hetek elmúltával s a nyoszolyólányok hazautaztával, letelepedtem Dórával a mi kicsi házunkban, s hogy úgy mondjam, egészen kipottyantam az udvarlás régi dícső hivatalából.

Oly rendkívüli dolognak tetszett, hogy Dóra mindig ott van körülöttem. Oly érthetetlen volt, hogy ha látni akartam Dórárt, nem kellett hazülről elmennem; hogy nem volt alkalmam soha gyötrődni miatta; hogy nem kellett soha irnom neki; hogy nem kellett soha terveket kovácsolnom, nem kellett soha alkalomra lesnem, hogy egyedül lehessek vele. Néha-néha esténként, amikor feltekinttem az írásomról s ott láttam Dórárt szemben ülve, hátra dőltem a székesen s elgondoltam, milyen furesa dolog is az, hogy ott vagyunk együtt, egyedül, még pedig önként értődőleg, hogy nincs többé bebeszólása senkinek, hogy mátkaságunk minden regényessége a sutba került s ott rozsdásodik, hogy csak egymásnak kell tetszenünk, másnak senkinek sem, — egymásnak csupán, az egész életen át.

Ha sokáig elhúzódott a vita a parlamentben, úgy, hogy csak nagyon későn kerülhettem haza, oly különös dolognak tetszett, miközben hazafelé ballagtam, az a gondolat, hogy Dóra otthon vár rám. Oly csodálatos dolog volt eleinte, mikor csendesen lejött hozzám beszélgetni, mialatt

vacsoráztam. Oly bámulatos volt az a bizonyosság, hogy Dóra papírba göngyöli a haját. S valószínűleg megdöbbenő esemény volt, mikor láttam, hogy végzi ezt!

Tamás vagyok benne, vajjon elképzelhető-e olyan fiatal pár madárka, amely kevésbé értett a háztartás dolgaihoz, mint én, meg az én kedves kis Dórámmal. Volt természetesen eselődünk is. Ő vezette a háztartásunkat.

De lelki nyugalmunkat rettenetesen megzavarta. Éreztük a tapasztalatlanságunkat és képtelenek voltunk magunkon segíteni. Az irgalmára lettünk volna bízva, ha lett volna benne irgalom; de szívtelen néember volt és nem ismert irgalmat.

Végre leráztam a nyakunkról ezt a eselődöt. Kidgerburyné asszony interregnuma után — (aki azt hiszem, Kentish Town legöregebb lakósa volt s takarítani járt, de sokkal gyengébb volt, semhogy elméleti tudását e művészet terén a gyakorlatban is értékesíthette volna) — egy másik kincsre akadtunk, aki egyike volt a legszeretreméltóbb némbereknek, azonban, kezében a találó tárcával, rendszeren el szokott vágódni a konyhalépcsőn fölfelé vagy lefelé, s a teás készlettel csaknem úgy ugrott be a nappaliba, mint valami uszodába. Az a pusztítás, amelyet ez a szerencsétlen véghez vitt, szükségessé tette az elbocsátását, s utána — Kidgerburyné hosszabb-rövidebb interregnumával tarkítva — hosszú sora következett az alkalmatlanoknak. Seregüket egy finom megjelenésű fiatal személy zárta be, aki Dóra kalapjában ment el a greenwichi országos vásárra. Ez után nem emlékszem már másra, csak a kudarc átlagos egyformaságára.

Mintha megcsalt volna mindenki, akivel dolgozunk akadt. Megjelenésünk valamely üzletben jel volt arra, hogy azonnal előszedjék a selejtes árúkat. Ha tengeri rákot vettünk, tele volt vízzel. A húsunkról mindig kiszűrt, hogy rágós; a kenyérünk rendszeren mancosos volt. Keresvén azt az elvet, amely szerint a combot sütni kell, eléggé és mégsem túlságosan megsütni, magam folyamodtam a szakácskönyvhöz, s azt találtam, hogy egy negyedórát kell szánni minden fontra s azután az egészre körülbelül még egy negyedórát. De az elv valami csodálatos balvégzet következtében mindig csütörtököt mondott, és sohasem tudtuk eltalálni a helyes középútát a véres vörösség és a koromma égés között.

Okom volt azt hinni, hogy ezek a kudarcok nagyobb kiadásokat okoztak nekünk, mintha a diadalok egész sorozatát ünnepeltük volna. Úgy tetszett, a mikor átvizsgáltam a kereskedők könyveiket, hogy kikövezhettük volna az egész földszintet vajjal, oly tetemes volt a fogyasztásunk ebből az árucikkből.

Egyik legelső remekelésünk a háztartás terén egy Traddles tiszteletére adott kisebb ebéd volt. Találkoztam vele a városban és meghittam, hogy délután jöjjön ki hozzánk velem együtt. Mivel készségesen beleegyezett, irtam Dórának, hogy

Traddlesszel megyek haza. Szép idő volt és útközben az én családi boldogságomról beszélgetünk.

Csinosabb kis asszonykát az asztal túlsó végén nem kívánhattam volna magamnak; de nagyon is kívánhattam valamivel több helyet, amikor asztalhoz ültünk. Nem tudom, hogy esett; de bárha csak kettesként voltunk, mégsem volt soha elég helyünk; arra azonban, hogy semmit se találjunk meg, mindig elég nagy volt a hely. Sejttem, hogy ez valószínűleg azért volt így, mert semminek sem volt meg a maga helye, Jip pagodáján kívül, amely rendszeren a főbejáratot torlaszolta el.

Mégis, mivel tudtam, milyen gyengéd lélek az én kedves Dórámmal, s mennyire zokon venné kedvencének a legcsekélyebb megbántását is, nem mertem kifogást emelni Jip ellen. Nem állhattam meg azt sem, amikor ott láttam magam előtt a sült ürücombot, hogy a fölszeletelés előtt csodálkozva azt ne kérdezzem magamtól, mi oka lehet annak, hogy a mi sültjeinknek mindig olyan szokatlanul furesa az alakjuk, s vajjon nem kötött-e a mi mézárunk esetleg olyan szerződést, hogy ő mér ki minden torzszülött birkát, amely a világra jön. De e gondolataimat óvatosan magamnak tartottam meg.

— Szívcsékém — szoltam Dórához fordulva, mi van abban a tálban?

Nem tudtam elképzelni, mért néz rám Dóra oly csábító arcintorgatással, mintha szeretne megcsókolni.

— Osztriga, kedvesem — szolt Dóra félénken.

— Ez a te gondolatod volt? — kérdeztem elragadtatva.

— Az enyém Doady — szolt Dóra.

— Nem is lehetett volna szerencsésebb gondolatod! — kiáltottam, letéve a szeletelő kést és villát. — Nincs a világon semmi, amit Traddles annyira szeretne!

— Igen Doady — szolt Dóra — és éppen azért vettem egy egész szép kis hordócskával s az az ember azt mondta, hogy nagyon jók. De félek, hogy valami baj van velük. Úgy látszik, nincsenek rendben. Itt Dóra megrázta a fejét, s a szemébe gyémántcseppek csillogtak.

— Benne vannak még a kibontott héjukban, mondtam én. — Vedd csak le a fedőhéjat, édesem.

— De nem akar engedni, — szolt Dóra — nagyon erőlködve és még jobban elsomorodva.

— Tudod, Copperfield — szolt Traddles — vidáman vizsgálva a tálat, azt hiszem az az oka... fölséges osztrigák, de azt hiszem az az oka... hogy még egyáltalában nincsenek felbontva.

Valóban nem voltak felbontva, s nekünk nem volt osztriga bontogató késünk — és ha lett volna, akkor sem tudtunk volna mit csinálni vele. Így aztán az osztrigát csak néztük és megettük az ürüszültet. Már legalább azt a részt, amely megvolt sülve és kápris volt. Ha megengedem, meg vagyok győződve róla, hogy

Traddles valóságos vadembert csinált volna magából, és megevett volna egy egész tányérra való nyers húst, hogy így adja jelét a lakomában talált gyönyörűségének. De én hallani sem akartam arról, hogy ilyen áldozattal tisztelje meg a barátság oltárát, s e helyett egy fogásnak szalonnát hozattunk be, mert szerencsére véletlenül volt az éléskamrában nyers szalonna.

(Folytatása következik.)

AZ ISKOLA VILÁGÁBÓL.

A szegedi városi főgimnázium gyorsíró-köre április hó 2-án az intézet dísztermében a magyar gyorsírás atyjának: Markovits Ivánnak szobra javára hangversenyt rendezett a következő műsorral: Tittl: Nyitány, előadta a főgimnázium zenekara. Markovits, Beszéd, tartotta Venetianer Sándor VIII. o. t., a gyorsíró-kör ifj. elnöke. Jerwitz: Gavotte, előadta a főgimn. zenekara. Markovits emlékezete, pályanyertes költemény, írta Wagner Károly VIII. o. t. Szavaltta Ötvös Ervin VII. o. t. Schubert: Quartett (G moll), előadták: I. hegedűn Reiner Endre VII. o. t., II. hegedűn Schwarcz Gyula VIII. o. t., mély hegedűn Borota Braniszláv VI. o. t. és gordonkán Lövész György V. o. t. Rudnyánszky: Isten, szavaltta Járossy Jenő VIII. o. t. Corelli: Nagy hegedűverseny zongorakísérettel (G dur, opus 72), előadták: hegedűn Süss Ernő VI. o. t., zongorán Biedl Jenő VII. o. t. Gabányi: Bajos Jeremiás, szavaltta Popper Lajos VIII. o. t. Ivánka: Markovits induló, előadta a főgimn. zenekara.

VEGYESEK.

Mibe került Amerika fölfedezése? A madridi «Echo» hiteles kütfők nyomán összehasonlíttja a mai tanulmányutak költségeit Amerika fölfedezésének költségeivel. Kolumbusnak évi fizetése 720 forint volt (annyit kap egy mai írrok). A többi két hajó kapitánya kapott 405—405 forintot. A hajók legényeinek havi díja 5 forint 50 krajcár volt. Az expedíció kiállítása 6300 forintba került s így Amerika fölfedezése mindössze 16,200 forintba került. Persze azóta drágábbak lettek a tanulmányutak. Azt azonban nem mondja meg a madridi lap, hogy hányan hullottak el a szabadságukat védő szegény indiánusok közül Cortez és Pisaro kincsszomjas zsoldosainak irgalmat nem ismerő csapásai alatt.

Kitűnő poreltávolító módszert alkalmaz legújabbban a vasúti kocsijain az észak-amerikai New-Jersey-Central vasút. A javító műhelyeiben vagy egy kilométer hosszú csővezeték rendszer van, amelynek egyes helyein, a kocsikhoz mért távolságban csapok vannak. Ezekhez a csapokhoz hajlékony tömlőket lehet alkalmazni, amelyeknek másik végét az ablakon vagy ajtón át a vasúti kocsihoz vezetik. Az egész csőhálózatból pedig egy gép szívja állandóan a levegőt és a ritkított térbe áramló levegő erős sodra minden por-piszkot kivisz a kocsiból, amint ezt a lakások tisztogatására alkalmazott vakuum-készüléknel is látjuk. Nemcsak a padló, szőnyeg stb., de még a falak is teljesen pormentesekké lesznek így. A csővekből a poros levegő hatalmas tartókba jut, ahol a szemetet lerakja és még szublimálttal is dezinficiálják.

A világ legdrágább ingája egy tudós szobájában leng. Ugyanis a híres orosz kémikus és fizikusnak, *Mendelejev*-nek egyik kísérletéhez nagy fajsúlyú anyagból készült ingára lett volna szüksége. Mivel a tudósoknak Oroszországban sincs sok heverő tőkéjük, még ha *Mendelejev* is az illető, az orosz pénzügyminiszterhez fordult tehát az agg tudós, hogy adjon neki a kutatásaihoz egy aranyból készült ingát. A miniszter adott is egyet — kölesön, mindössze azt kötötte ki, hogy az inga a szent-pétervári állami pénzverőben készüljön és használat után sértetlenül szállítsák is oda vissza. Ez az inga *hatvanötezer* rubelt ér.

FEJTÖRŐ.

Földrajzi kérdés:

Melyik az a sziget, mely Venezuela közelében van és amely Hollandia birtoka? 1499-ben *Ojeda* fedezte fel. (Grósz Pál.)

Számítási kérdés:

Egy vállalathoz A adja az összeg $\frac{1}{2}$ -ét, B az $\frac{1}{3}$ -át és C a maradékot. Az évi nyereség 5400 K. volt: mennyit kap ebből arányosan mindegyik?

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1905 április 23.

27. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:
Algebrai kérdés: 6 óz, 14 nyúl, 8 róka, 5 vadász. — Irodalomtörténeti kérdés: A mondai elem: A prágai kaland és a sírbrálás. — Képrejtvény: Béke-térés kulesa az örömmek.

Helyesen fejtették meg: Barta Pál, Nagy István, Pollák Jenő, Csasz Károly, Vetrő Béla, Bartha Zsolt, Fölföldy Sándor, Recht Károly, ifj. Issekutz Aurél, Kempfner Gyula, A. Csorba Tivadar, Simkó Oszkár, Hlatky István, Veres László, *Steinschneider Frigyes*, Kalisch fivérek, Mattanovich Csaba, Ungár Sándor, Grósz Pál, Knöpfner Zoltán, Bogyay Ernő, Günther Tivadar, Kuzma Gusztáv, Hanke Géza, Schletter Ödön, Lieskó Andor, Markbreit Imre, Ferderber Artur, Kun Oszkár, Kelen László, Báthory Gábor, Schveitzer Oszkár, Bazilly Mihály, Halász testvérek, Török István, Pauncz István.

A kitűzött könyvjutalmat (*Gaal Mózes*: Virág Palkó) *Steinschneider Frigyes* főimn. II. o. t., budapesti előfizetőnk (Damjanich-utca 33. sz., II. 16.) nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

B. D. Résztvevő soraiért fogadjja igaz köszönetünket. Isten rendelésében meg kell nyugodnunk. — **F. Gy.** (Budapest). Lope de Vega vonatkozó kérdésére legközelebb adjuk meg a választ. A *Copperfield* Dávid két-három hét múlva befejeződik. Jó izlésére vall, hogy tetszését annyira megnyerte. Szerkesztőnk is fog hosszabb elbeszélést írni, de hogy mit, egyelőre nem árulhatjuk el. — **Ballada.** Nem sikerült. Nagyon komor és hétköznapi történet, melybe mesterségesen kevert némi

homályosságot. A ballada-költés nem tartozik a legkönnyebb mesterségek közé. — **Vizsgálatot tevő.** Folyamodnia kell az illetőnek a vallás és közoktatási miniszterhez, különösen hangsúlyozni kell, hogy miért kívánja most letenni a vizsgálatot. Meg fogja engedni s a fővárosi középiskolák egyikéhez fogja utasítani. — **Regényolvasó.** 1. Annak a regénynek a címe: «A tenger munkásai». 2. Nem tartjuk kívánatosnak, mert még tömördek olyan mű van, melyet előbb kell elolvasnia. — **H. D.** Csak fordítgasson szorgalmasan, a stílus fejlesztésének ez a leghelyesebb módja. — **M. D.** (Pozsony). Szerkesztőnk június folyamán el fog abba a szép városba látogatni, melyhez őt igen kedves emlékek fűzik. — **T-r** (Cegléd). A mintarajziskola és rajztanárképző intézet (Budapest, Andrassy-út 71.) szerves kapcsolatban vannak egymással. A növendékek felvételének közös feltételei: a) a betöltött 16. év, b) ép látóérzék, c) megfelelő gyakorlatosság a szabadkézi rajzban, aminek kellő foka külön fölveteli vizsgálat útján igazolandó. Aki rajztanár akar lenni, annak középiskolai érettségi bizonyítványra van szüksége, aki rajztanító lesz, annak elemi iskolai tanítói oklevelet kell felmutatnia. — **G. P.** (Nagyvárad). Rejtényeid közül a legtöbb bevált. Küldj földrajzi és történeti kérdéseket. — **S. O.** (Érsekújvár). Bekötési táblák csak az egész évfolyamhoz, vagyis mindkét félévhez együtt kaphatók. Az ára 1 kor. 60 fillér. — **B. F.** (Szombathely) és **T. Gy.** (Cegléd). Kérdéseitkre jövő számunkban felelünk. — **K. D.** (Eger). Olyan cikk nem jelent meg lapunkban. — **P. J.** (Kossuthfalva). Azoknak a számoknak 2 kor. 40 fillér az áruk. — **H. T.** (Budapest). Azt hisszük, hogy kérésteket a kiadóhivatal már teljesítette. — **Sch. A.** (Budapest). A szerencse istennőjének szeszélyeit senki sem veheti rossz néven. Légy csak türelmes és rólad sem fog megfélemlkezni. — **K. L.** (Nagykálló). 1. Még három számon át tart. 2. Borchgrevink is járt arra s ő hatolt be legtovább; olyan helyeken járt, hol még előtte senki. Borchgrevink utazásáról különben lapunk két ízben is megemlékezett. — **K. O.** (Léva). Amerika felfedezésének igen sok hatása volt Európára s általában az óvilágra. Csak egy-kettőt említettünk: a kivándorlást, miáltal Európa a sokat rettegett túlnépesedéstől megszabadult, a másik pedig a világkereskedelem igazi kezdete. A történelem könyvben különben sok más adatot is találhat.

Ne vegyetek mást, mint

Nemzeti rajzeszközt.

Kapható minden papir- és könyvkereskedésben. 10954

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

VERNE GYULA.

AZ ÚJ HAZÁBAN.

REGÉNY.

Fordította ZIGÁNY ÁRPÁD.

Egyedül jogositott magyar képes kiadás.

65 KÉPPLEL.

Ára füzve 3 K 20 f. Vászonnkötésben 4 K 50 f.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre... ... 4 kor. 80 fill.		IV. ker., Egyetem-utca 4. szám
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.		Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	

A FELTÁMADÁS ÜNNEPÉN.

A templomokban zúgnak a harangok, az emberek, akik tegnap még a kenyérért való harcot vívták: megpihennek.

Feltámadás ünnepe van.

Tavaszi nap ontja sugarait, új erőre kap a természet, feltámadt a föld is, hogy a téli dermedtség után virágos ruhát öltson magára és ünnepeljen.

Eltűnődve nézem, mély megilletődés szállja meg szívemet; régi emlékek ébrednek fel a szívemben, emlékei a gyermekkoromnak, mely mind gyakrabban visszaveti fényét, minél inkább távolodom tőle, annál többször ígéz meg.

Ha pedig a szívet megsebzí az élet, vigasztalást nem ad az okoskodás, vigasztalást csak a hit adhat.

A Golgothát-járó isten-ember felséges, nagy alakja áll előttem s áll minden szenvedő ember előtt. A türelem és megalázkodás, a szenvedés és megnyugvás, az önfeláldozás és szeretet örök, dicső példája áll a mai napon az egész világ előtt, áll ragyogó fényben, megdicsőülve, híva és buzdítva.

Azok, akik járják a tövises utat, forduljanak hozzá, mert a törrel átvert szívből kibugyogó vér léssen a forrás, melyből a szenvedőknek kell meríteniök. A feltámadás nagy gondolata millióknak millióknak évezredek óta a balzsama e földi életben. Enélkül a gondolat nélkül sivár, pusztaság és örömtelen az élet. A feltámadás gondolata táplálja a küzdők szívét, élesíti a kitartást, teszi acélossá az akaratot. Ez példázza az erények és erőnek diadalát, a gőgnek és elbizakodottságnak megaláztatását, ez irányítja elménket nagy dolgokra, nemes célokra, melyekhez tövisekkel ra-

kott út vezet, de csak a kishitű riad vissza a tövisektől, a bizakodó lélek merészen neki vág, tűr, szenved, küzd, remél, míg szíve utolsó dobban.

Szűk és gyarló az emberélet, pillanat a mértéke, múlandóság a jellege, de ezt az életet jól kell betöltenünk, tartalmassá kell tennünk, a szív és elme alkotásaival kell benépesítenünk; a szívből sarjadjon ki az embeszeretnek a virága, az elme munkálkodjék nemes hévvel nagy célokért, tekintetünk lebegejen a magasban, s látva az isten-ember keresztjét, a milliók sanyarú küzdelmét: találja meg a jót a rosszban is, türelmében meg ne fogyatkozzék, hitében ne inogjon, s amely napon valamely jót cselekedett: azt a napot állítsa ellenébe a szomorúsággal és csalódással teljes napoknak: bizony-bizony mondom, hamarabb elmúlik tőle a keserű pohár.

Ó, a feltámadás nagy gondolatának fénye és melege vagyon, mely lehat a sirok sötétségébe s azt megvilágítja. Lepattan a zár, megnyílnak a koporsók fedelei s a halottak ismét élökké válnak, hogy számot adjanak földi sáfárkodásukról. Ezt a fényt és ezt a meleget kell a mai napon éreznie minden halandó embernek, hogy bölcsébbé váljék, hogy türelmesebb és kitartóbb legyen, hogy életét hasznosabbá tegye.

Fürödjék meg a lélek ebben a fényben és melegben; áradozzon a szív és nemesüljön a szívnek minden érzése! A jónak diadalát hirdeti a feltámadás, a rossznak halálát; az eszme és megdicsőítéti azokat, akik ezért az eszméért évezredek át küzdöttek; a szeretet diadalát jelenti a feltámadás, s a gyűlöletnek, önzésnek halálát.

Szeretet, türelem, hit és béke költözzék e napon szívetekbe, emberek! Gaal Mózes.